

Možnosti riešenia škôd poľovnou zverou a na zveri z pohľadu rezortného ministerstva

Konferencia

Škody spôsobené poľovnou zverou a na poľovnej zveri

Obvodný úrad Banská Bystrica, 9. marec 2016

Ing. Jozef Dóczy, PhD.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Sekcia lesného hospodárstva a spracovania dreva

Odbor štátnej správy lesného hospodárstva a poľovníctva

Obsah

- Legislatívne nástroje štátu
- Všeobecne záväzné predpisy a ich ustanovenia
- Konkrétne prípady riešení:
 - týkajúce sa celého Slovenska,
 - riešenie špecifických situácií.
- Návrhy riešenia

§ 25 zákona o poľovníctve

Povinnosti užívateľa poľovného pozemku

Užívateľ poľovného pozemku je povinný:

- a) **dbať** pri obhospodarovaní poľovných pozemkov, ich ohradzovaní pri pastve, aby zver, ako aj ostatné živočíchy neboli zraňované lebo usmrcované a aby neboli poškodzované ich biotopy,
- f) **uhradiť** užívateľovi poľovného revíru škody spôsobené na zveri obhospodarovaním poľovného pozemku spôsobom, ktorý je v rozpore s týmto zákonom alebo všeobecne záväzným právnymi predpismi, alebo predpismi upravujúcimi používanie ochranných prostriedkov proti rastlinným alebo živočíšnym škodcom,
- g) **dohodnúť** s užívateľom poľovného revíru spôsob a formu minimalizácie škôd spôsobovaných zverou a na zveri.

§ 26 zákona o poľovníctve

- (1) **Užívateľ poľovného revíru je povinný** zabezpečiť celoročnú starostlivosť a ochranu zveri a poľovného revíru. Na tento účel najmä:
- a) **hospodáriť** v poľovnom revíri tak, aby dosiahol a udržiaval v poľovnom revíri normovaný kmeňový stav zveri, predpísanú vekovú a pohlavnú štruktúru populácii jednotlivých druhov zveri a jej dobrý zdravotný stav,
 - i) **vypracovávať plány poľovníckeho hospodárenia** v poľovnom revíri, v určených termínoch ich predkladať na schválenie a zabezpečiť plnenie schválených plánov, ak tento zákon neustanovuje inak,
 - k) **podávať informácie** okresnému úradu o stave zveri, love zveri a stave poľovného revíru,
 - l) **dohodnúť písomnou zmluvou s užívateľom poľovného pozemku spôsob a formu minimalizácie škôd spôsobovaných zverou a na zveri**

Škody spôsobené poľovníctvom, zverou a na zveri

§ 69 - zodpovednosť užívateľa poľovného revíru

- (1) Užívateľ poľovného revíru zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym užívaním poľovného revíru.
- (2) Užívateľ poľovného revíru je povinný uhradiť škodu spôsobenú nesprávnym užívaním poľovného revíru na poľovných pozemkoch alebo na poľných plodinách dosiaľ nezobratých, viniči alebo na lesných porastoch.
- (4) Škodu spôsobenú nesprávnym užívaním poľovného revíru počas doby lovu vlka dravého uhradza užívateľ poľovného revíru, v ktorom bola škoda spôsobená, ak ho mohol loviť.
- (6) Ak vlastník alebo nájomca poľovných pozemkov nevykoná opatrenia potrebné na zabránenie vzniku škôd spôsobených zverou, môže tak urobiť užívateľ poľovného revíru, ak tým neobmedzuje užívanie poľovného pozemku na poľnohospodársku alebo lesnú výrobu a ak s tým užívateľ poľovného revíru súhlasí.

Škody spôsobené poľovníctvom, zverou a na zveri

§ 70 Uplatnenie nároku na náhradu škody

- (1) Nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym užívaním poľovného revíru si uplatní poškodený u užívateľa poľovného revíru pri škodách na
- a) poľnohospodárskych pozemkoch, poľných plodinách a poľnohospodárskych porastoch *do 15 dní* odo dňa, keď škodu zistil, *do dvoch mesiacov* odo dňa, keď škoda vznikla
 - b) lesných porastoch, ak škody vznikli od 1. júla predchádzajúceho kalendárneho roka do 30. júna nasledujúceho kalendárneho roka, *v lehote 30 dní* od uplynutia uvedeného obdobia.

Početnosť srnčej a jelenej zveri

Rok	Jarný kmeňový stav	Koncepcia	Plán lovu	Úbytok zveri odstrelom	Úbytok zveri úhynom	Úbytok zveri	Plnenie plánu celkom
2005	39 738		15 676	12 723	1 259	14 030	89%
2010	51 856		22 407	19 374	1 577	20 995	94%
2011	58 106	58 100	25 220	22 157	1 534	23 774	94%
2012	58 932	56 300	26 933	24 010	2 164	26 261	98%
2013	62 784		31 752	27 987	2 542	30 650	97%
2014	62 781	52 700	32 482	29 208	2 144	2 144	97%

Rok	Jarný kmeňový stav	Koncepcia	Plán lovu	Úbytok zveri odstrelom	Úbytok zveri úhynom	Úbytok zveri	Plnenie plánu celkom
2005	85 124		23 265	17 170	3 485	8 405	91%
2010	100 080		32 339	22 382	6 494	28 947	90%
2011	110 943	110 900	33 809	23 658	6 444	30 140	89%
2012	110 989	109 100	34 143	23 960	7 808	31 840	93%
2013	108 955		35 449	24 058	8 398	32 492	92%
2014	107 425	105 500	35 714	24 555	8 181	32 737	92%

Mimoriadne povolenie lovu č. 720/2016-720 z 13.01.2016

Vydaním mimoriadneho povolenia lovu raticovej zveri 13. januára 2016, sa umožnil **lov jelenej, muflonej a danielej zveri** vo všetkých poľovných revíroch v rámci Slovenskej republiky aj po uplynutí vyhláškou určeného času lovu. Toto mimoriadne povolenie lovu bolo vydané **práve za účelom predchádzania vzniku škôd spôsobovaných raticovou zverou.**

Mimoriadne povolenie lovu č. 720/2016-720 z 13.01.2016

Zver	doba lovu	vydané mimoriadne povolenie
jeleň lesný I. a II. VT	01.08 - 15.01	16.01.2016 do 31.01.2016
jelienča	01.08 - 15.01	16.01.2016 do 31.01.2016
daniel škvrnitý I. a II. VT	01.09 - 15.01	16.01.2016 do 31.01.2016
danielča	01.09- 31.12	13.01.2016 do 31.01.2016
muflón lesný všetky VT	01.08 - 15.01	16.01.2016 do 15.02.2016
muflónča	01.08 . 31.12	13.01.2016 do 15.02.2016

žiadateľ	poľovný revír	druh zveri	požadovaný termín
RPPK Levice	v pôsobnosti OÚ Levice	jeleň I.,II., jeliencia, daniel všetky VT.,danielča, muflón všetky VT.,muflónča	do 29.2.2016
Obecné lesy Dobrá Niva	Obecný revír	jeleň všetky VT., jeliencia	
	Dobrá Niva	daniel všetky VT., danielča	do 15.2.2016
		muflon všetky VT., muflonča	
OÚ Žiar nad Hronom	v pôsobnosti OÚ Žiar nad Hronom	jeleň všetky VT., jeliencia, daniel všetky VT.,danielča, muflón všetky VT.,muflónča	do 15.2.2016
PZ pri PD Hontianske Moravce	Hontianske Moravce	jeleň všetky VT., jeliencia, daniel všetky VT.,danielča, muflón všetky VT.,muflónča	do 15.2.2016
		muflón všetky VT.,muflónča	do 29.02.2016
VLM SR, š. p., OZ Kežmarok	Javorina	jeleň I., II. jeliencia	15.2.2016
PO Úboč Gyňov	Hornád	jeleň všetky VT.,jeliencia	do 29.2.2016
Agrodružstvo Turňa	Svätý Ladislav, Javorina, Hradisko, Nová Bodva,	jeleň I. VT.,jeliencia	29.2.2016
	Bodnárka,Svätý Hubert Skala,Teplica,Hrhov		
Lesy SR, š.p. Levice	PR v okrese Dunajská Streda a Komárno	jeleň I. VT.,jeliencia	do 28.02.2016
PZ Dužba Nižná Myšľa	Barónsky Kút	jeleň všetky VT., jeliencia	29.2.2016
Okresný úrad Trenčín	všetky PR Trenčianskeho kraja	jeleň I. ,II.,III. VT.,jeliencia	do 31.01.2016
		daniel všetky VT.,danielča	do 31.01.2016
		muflón všetky VT., muflonča	do 15.02.2016, do 31.01.2016

žiadateľ	poľovný revír	druh zveri	požadovaný termín
Slovenská poľovnícka komora	celé Slovensko	jeleň I.,II. VT., jeliencia	do 31.01.2016
		daniel I.,II.VT., muflonča	do 31.01.2016
		muflón všetky VT., muflónča	do 15.2.2016
Okresný úrad Čadca	okres Čadca	jeleň I. ,II.,IV. VT, jeliencia	do 31.01.2016
OPK a RGO SPZ Považská Bystrica		jeleň, jeliencia, muflón, muflónča	do 31.01.2016
OPK Piešťany	v PR v pôsobnosti OPK Piešťany	jeleň I.,II.,III. VT, jeliencia, muflón I.II.III. VT. muflónča	
Technická univerzita vo Zvelene	ŠLP TU Zvolen	jeleň I.,II., VT, daniel I.,II., VT	do 29.02.2016
PS Minčol Mútne	lelenia oblasť J VI Slovenské Beskydy	jeleň všetky VT.,jeliencia	do 31.01.2016
Slov.poľovn.spol. Bratislava	Biela Skala II.	jeleň I., II., daniel I., II.,	do 29.02.2016
Poľno SME, s.r.o.,	Bažantnica Palárikovo, Zemné-Gúg, samostatná bažantnica Palárikovi, Polov-SME Nové Zámky, Zemné, Palárikovo	muflón všetky vekové triedy	od 16.02.2016 do 31.05.2016
RPPK Lučenec	v okrese Lučenec a Poltár	jeleň zver, danielia zver, muflónia zver, diviacia zver	
GPPK Rimavská Sobota	v okrese Rimavská Sobota	Jeleň 1 - 2 roč. a jeliencia	od 01.08.2016 do 28.02.2017
		Jelenica, 1 ročná tzv. šmolka	celoročne
		Daniel 1-2 roč. a danielča	od 01.08.2016 do 28.02.2017
		Danielka, 1 ročná tzv. šmolka	celoročne
		Muflón, muflónka - 1 ročná a muflónča	od 01.08.2016 do 28.02.2017
		Muflónka	celoročne

Usmernenie k plánovaniu chovu a lovu raticovej zveri č. 721/2015-720 zo 14.04.2015

Ministerstvo v roku 2015 vydalo pre orgány štátnej správy poľovníctva usmernenie č. 721/2015 – 720 k plánovaniu chovu a lovu raticovej zveri a ku kontrole jeho plnenia. Usmernenie bolo vydané v spolupráci so Slovenskou poľnohospodárskou a potravinárskou komorou, s cieľom znížiť stavy raticovej zveri, a tým aj škody, ktoré táto zver spôsobuje.

Usmernenie k plánovaniu chovu a lovu raticovej zveri č. 721/2015-720 zo 14.04.2015

- A/ pre celú SR - týka sa určovania termínu a spôsobu zisťovania stavov zveri s možnosťou aktívneho zapojenia užívateľov PP
- B/ pre 15 vybratých okresov s najvyššími škodami – aktualizácia do 15. februára
- rozsah opatrení sú povinní vykonávať **užívatelia poľovných pozemkov** a užívatelia poľovných revírov podľa zákona o poľovníctve,
 - opatrenia musia byť predmetom písomnej zmluvy, ktorú sú povinní medzi sebou uzavrieť.

Usmernenie k plánovaniu chovu a lovu raticovej zveri č. 721/2015-720 zo 14.04.2015

Podľa § 18 ods. 8 písm. d) zákona o poľovníctve chovateľská rada navrhuje postup úpravy stavov zveri v revíroch, kde jej chov a lov nie sú plánované

- naplánovanie lovu nebonitovanej zveri obdobne ako pri tých druhoch zveri, ktorých chov a lov sa v poľovnom revíri plánuje, pričom normované kmeňové stavy nebonitovanej zveri budú nulové a plánovať sa bude len lov samíc a mláďat,
- postup podľa § 56 ods. 1 a 2 zákona o poľovníctve (chovateľská rada navrhuje výšku lovu podľa druhu zveri, vekovej a pohlavnej štruktúry, po zohľadnení časového plánu zníženia stavov nebonitovanej zveri),
- zmena zaradenia poľovného revíru do kvalitatívnej triedy podľa § 8 ods. 2 písm. c) zákona o poľovníctve (chovateľská rada povolí v poľovnom revíri chov nového druhu zveri, pokiaľ je to možné. Pre nový druh zveri okresný úrad určí normované kmeňové stavy na úkor ostatných druhov raticovej zveri.

Usmernenie k lovu diviačej zveri č. 1338/2016 – 720

V roku 2016 ministerstvo vydalo pre orgány ŠS poľovníctva usmernenie č. 1338/2016–720 k lovu raticovej zveri v období od 1 . marca 2016 do schválenia plánov chovu a lovu raticovej zveri. Usmernenie bolo vydané za účelom **umožnenia lovu:**

- muflónov – samcov vo zverniciach,
- diviačat a lanštiakov,

v čase od začiatku poľovníckej sezóny do doby schválenia plánov chovu a lovu raticovej zveri.

Početnosť diviačej zveri a plnenie plánu lovu za rok 2014

Druh zveri	JKS	Plán lovu	Úbytok zveri	Plnenie plánu celkom	Plnenie plánu odstrelom
Diviak	4 850	3 044	2 719	89%	87%
Diviačica	5 563	3 009	2 678	89%	84%
Lanštiak	11 373	14 667	17 970	123%	120%
Diviača	18 619	30 392	32 294	106%	104%
Spolu	40 405	51 112	55 661	109%	106%

Ciele, ktoré sleduje a realizuje ministerstvo

- získať prehľad o situácii a spôsoboch riešenia škôd,
- hľadanie predovšetkým kompromisných riešení dohodami a zmierňovanie vzájomných nedorozumení,
- s poukazom vo vzťahu zákone o poľovníctve a tradícii sa podieľať aj prakticky na riešení škôd
 - na celoslovenskej úrovni – jednoznačne vždy,
 - na miestnej úrovni – po vyčerpaní možností na nižších stupňoch ŠS
 - a ako to vyplýva z kompetencií (§ 56)

Poznacky ministerstva z oblasti riešenia škôd

- vzájomné nepochopenie a neochota k spolupráci
(Príklady: Pezinok,
Senica – zlepšovanie chovateľských cieľov // škody zverou)
- rôzny prístup orgánov štátnej správy k riešeniu problematiky
- vynechávanie odboru opravných prostriedkov – podania smerujú bez oslovenia orgánu ŠS 2. stupňa priamo na ministerstvo
- škody spôsobované zverou z príľahlých poľovných revírov
- niekedy nejednoznačné vymedzenie nepoľovných plôch - § 2 písm. f) a tým i poľovných pozemkov - § 2 písm. o)

Poľovné pozemky & nepoľovné plochy

§ 2 písm. f) – nepoľovnou plochou sa na účely zákona o poľovníctve rozumie:

- zastavené územie obce, zastavaný pozemok,
- cintorín, nádvorie a dvor, ihrisko,
- ohradená záhrada, ovocinárska a lesná škôlka, **vinica**, sad, park,
- pozemok slúžiaci na farmový chov zveri,
- dráha, diaľnica, cesta I., II. a III. triedy, letisko a prístav, ostatný oplotený pozemok, ak nie je zvernicou, iný pozemok podľa ro
- zhodnutia okresného úradu,
- § 2 písm. o) – poľovný pozemok sa na účely zákona o poľovníctve rozumie každá iná plocha.

Návrhy na riešenie problematiky škôd vyplývajúce z poznatkov ministerstva

- vzájomné nepochopenie a neochota užívateľov k spolupráci – *oznámiť OÚ a SPK a požiadať o pomoc a koordináciu stretnutí*
- rôzny prístup orgánov štátnej správy k riešeniu problematiky – *v prípade neúspechu na 1. stupni ŠS, požiadať o spoluprácu 2. stupeň (súvisí s vynechávaním tohto orgánu ŠS),*
- požiadať o spoluprácu aj obvodné poľovnícke komory
- škody spôsobované zverou z príľahlých poľovných revírov – MPRV vydalo usmernenie

Náhrada škody spôsobená živočíchmi podľa zákona o ochrane prírody a krajiny

§ 97

Predmet náhrady škody

Štát zodpovedá za podmienok, v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom **za škodu spôsobenú** na území SR živočíchmi, ktorých zoznam ustanoví ministerstvo všeobecne záväznými právnym predpisom, ktorým je vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z. (**= určené živočích**):

ods. 1 písm. h) **na poľovnej raticovej zveri v oblastiach s celoročnou druhovou ochranou určených živočíchov**

Vyhláška č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny

§ 39

Zoznam živočíchov, pri ktorých štát zodpovedá za škodu (k § 97 ods. 1 zákona 543)

- (1) Živočíchmi, pri ktorých štát zodpovedá za podmienok, v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom za škodu spôsobenú na území Slovenskej republiky, sú :
- bobor vodný (*Castor fiber L.*) – nie zver, celoročne chránený
 - vydra riečna (*Lutra lutra L.*) – zver ale celoročne chránená
 - kormorán veľký (*Phalacrocorax carbo L.*)
 - volavka popolavá (*Ardus cinerea*)
 - los mokradňový (*Alces alces L.*)
 - zubor hrivnatý / hôrny (*Bison bonasus L.*)
 - medveď hnedý (*Ursus arctos L.*)
 - vlk dravý (*Canis lupus*) – zver podľa prílohy č. 1 (= populácia voľne žijúcich živočíchov) zákona o poľovníctve s určenou dobou lovu
 - rys ostrovid (*Lynx lynx*)
- (2) Živočíchmy uvedené v odseku 1 sa považujú za určené živočíchmy

Záver

Skúsenosti poukazujú na to, že akákoľvek ľudská činnosť, poľovníctvo, poľnohospodárstvo a lesníctvo nevynímajúc, je predovšetkým o ľuďoch.

Zákony určujú iba rámce, ľudia tieto rámce reálne naplňajú svojim konaním, alebo nekonaním.

Je v záujme ministerstva, aby vzťahy medzi všetkými dotknutými stranami sa vyznačovali ochotou spolupracovať a hľadaním takých riešení, ktoré budú prijateľné pre všetky strany.

Pokiaľ tomu tak nie je, urobíme všetko pre to, aby sme aj na regionálnej úrovni pomáhali situáciu riešiť.

Ďakujem za pozornosť

Ing. Jozef Dóczy, PhD.

*Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka
Slovenskej republiky*

*Sekcia lesného hospodárstva a spracovania dreva
Odbor štátnej správy lesného hospodárstva a poľovníctva
Dobrovičova 12
812 66 Bratislava*

Tel: 02/59 266 522

Mobil: 0948 021 987

Mail: jozef.doczy@land.gov.sk